DOMSTOLENS DOM
av den 7 maj 1987*

I mål 193/85

har Tribunale di Milano till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Cooperativa Co-Frutta SRL

och

Amministrazione delle finanze dello Stato.

Begäran avser tolkningen av artiklarna 9, 12 och 95 i EEG-fördraget och artikel III i GATT-avtalet.

DOMSTOLEN

sammansatt av avdelningsordföranden Y. Galmot, tf. ordförande, avdelningsordförandena C. Kakouris, T.F. O'Higgins och F. Schockweiler samt domarna G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, U. Everling, K. Bahlmann, R. Joliet och G. C. Rodríguez Iglesias,

generaladvokat: C.O. Lenz,
justitiesekreterare: H.A. Rühl, avdelningsdirektör,

som beaktat yttrandena från

— Cooperativa Co-Frutta SRL, sökande i målet vid den nationella domstolen, genom advokaten Wilma Viscardini Donà, Padua,

* Rättegångsspråk: italienska.

— Italiens regering, genom Luigi Ferrari Bravo, chef för Servizio del Contenzioso diplomatico, biträdd av Sergio Laporta, avvocatto dello Stato,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren Johannes Føns Buhl och Enrico Traversa, rättstjänsten,

som beaktat förhandlingsrapporten och vad som förekommit vid den muntliga förhandlingen den 17 juni 1986, och

som hört generaladvokatens förslag till avgörande, framlagt vid sammanträde den 16 oktober 1986,

meddelar följande

dom

1 Genom beslut av den 17 januari 1985, som inkom till domstolen den 21 juni 1985, har Tribunale di Milano ställt fem frågor enligt artikel 177 i EEG-fördraget om tolkningen av artiklarna 9, 12 och 95 i EEG-fördraget samt artikel III i GATT-avtalet (Allmänna tull- och handelsavtalet).

2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för en tvist vid den domstolen mellan Cooperativa Co-Frutta SRL (nedan kallad "Co-Frutta"), ett kooperativ som sysslar med mogning av bananer, och Amministrazione delle finanze dello Stato rörande återbetalning av belopp som uttagits i form av konsumtionsskatt på färska bananer, närmare bestämt bananer från Colombia som Co-Frutta importerat till Italien från Beneluxländerna.

3 Eftersom Tribunale di Milano bedömde att tvisten gav upphov till frågor om tolkningen av gemenskapsrätten förklarades målet vilande fram till dess att domstolen uttalat sig om följande tolkningsfrågor:

"1. Är en avgift som betecknas som en konsumtionsskatt ("imposta erariale di consumo") och som läggs både på importerade och inhemska varor, men som i praktiken uteslutande är tillämplig vad gäller importerade varor på grund av att det inte finns någon inhemsk produktion (i detta fall av bananer) till följd av klimatförhållandena, en avgift med motsvarande verkan som en importtull och förbjuden enligt artiklarna 9 och 12 i EEG-fördraget?

2. Skall en sådan avgift tvärtom betraktas som en intern skatt eller avgift i den mening som avses i artikel 95 i fördraget eftersom den, enligt sin beteckning, läggs på konsumtionen av varan och inte på importen, även om den rent faktiskt tas ut vid tullklareringen och endast läggs på bananer och inte på andra frukter?

3. Om den ifrågavarande skatten skall betraktas som en intern skatt eller avgift strider den då mot artikel 95 andra stycket och som sådan förbjuden i den mån den syftar till att skydda produktionen av andra frukter, särskilt alla inhemska frukter?

4. Skall artikel 95 i förekommande fall endast tillämpas på varor med ursprung i gemenskapens medlemsstater eller också på varor som övergått till fri omsättning?

5. Om artikel 95 inte skall tillämpas på varor med ursprung i tredje land strider då en skatt eller avgift – som strider mot artikel 95 när det gäller varor från medlemsstaterna – även mot artikel III i GATT-avtalet när det gäller varor som härrör från de avtalsslutande parternas territorium?"

4 Det framgår av handlingarna att den italienska bananproduktionen, som är begränsad till Sicilien, uppgick till 120 ton år 1985 och att importen av bananer till Italien under samma år uppgick till 357 500 ton.

5 Det framgår också av handlingarna att den italienska skattelagstiftningen totalt omfattar nitton konsumtionsskatter, varav tre läggs på tropiska produkter, nämligen på kaffe, kakao och bananer. Andra konsumtionsskatter på livsmedel är skatter på alkoholhaltiga drycker, öl, socker, sötningsmedel, olja från oljeväxtfröer och margarin. Det finns dessutom tio andra konsumtionsskatter som rör andra varor än livsmedel, bl.a. skatter på tobaksvaror, tändstickor, metangas samt mineraloljor och andra oljor.

6 Med avseende på de faktiska omständigheterna, rättegångens förlopp och de yttranden som framförts enligt artikel 20 i Protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol hänvisas till förhandlingsrapporten. I det följande redovisas dessa omständigheter endast i den utsträckning som behövs för domstolens argumentering.

Den första och andra frågan

7 Den första och andra frågan rör avgränsningen mellan en avgift med motsvarande verkan som en tull i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i fördraget och en intern skatt eller avgift i den mening som avses i artikel 95. Syftet med frågorna är att göra det möjligt för den hänskjutande domstolen att klassificera konsumtionsskatten på bananer som antingen det ena eller det andra. Det är därför nödvändigt att besvara dessa två frågor gemensamt.

8 Det följer av domstolens fasta rättspraxis att förbudet i artiklarna 9 och 12 i fördraget mot avgifter med motsvarande verkan som tullar omfattar alla avgifter som tas ut i samband med eller på grund av import och som, eftersom de läggs just på en importerad vara men inte på en liknande inhemsk vara, innebär att självkostnadspriset på den importerade varan förändras varvid den fria rörligheten för varor begränsas på samma sätt som genom tullar.

9 Det som utmärker en avgift med motsvarande verkan som en tull och som skiljer denna från en intern skatt eller avgift är att den uteslutande läggs på en importerad vara medan en intern avgift läggs både på importerade och inhemska varor.

10 Domstolen har emellertid funnit att till och med en avgift som läggs på en vara som importeras från en annan medlemsstat – när det inte finns någon identisk eller liknande inhemsk vara – inte utgör en avgift med motsvarande verkan som en tull, utan en intern skatt eller avgift i den mening som avses i artikel 95 i fördraget om den ingår i ett generellt internt avgiftssystem som systematiskt och enligt objektiva kriterier tillämpas på kategorier av varor, oberoende av dessa varors ursprung.

11 Av dessa överväganden följer, att även om det för att klassificera en avgift som läggs på importerade varor i vissa fall är nödvändigt att likställa en ytterst begränsad nationell produktion med att det inte finns någon nationell produktion alls, innebär detta inte att den omtvistade avgiften nödvändigtvis skall betraktas som en avgift med motsvarande verkan som en tull. Detta är i synnerhet inte fallet om avgiften ingår i ett generellt internt avgiftssystem som systematiskt och enligt de kriterier som anges ovan tillämpas på kategorier av varor.

12 En konsumtionsskatt av det slag som den som är föremål för tvisten vid den nationella domstolen ingår i ett generellt internt avgiftssystem. De nitton konsumtionsskatterna regleras av gemensamma skatteregler och belastar kategorier av varor oberoende av den ifrågavarande varans ursprung enligt ett objektivt kriterium, nämligen att varan tillhör en bestämd kategori varor. En del av dessa skatter läggs på varor som är avsedda för konsumtion, bl.a. konsumtionsskatten på bananer. Huruvida dessa varor har producerats inom landet eller utomlands tycks inte påverka vare sig skattesatsen, beräkningsunderlaget eller villkoren i samband med uppbörden. Intäkterna från dessa skatter används inte för något särskilt ändamål utan utgör skatteintäkter som alla andra och bidrar till den övergripande finansieringen av statens utgifter inom alla sektorer.

13 Den omtvistade konsumtionsskatten skall därför anses ingå i ett generellt internt beskattningssystem i den mening som avses i artikel 95 i fördraget och dess förenlighet med gemenskapsrätten bedömas inom ramen för denna artikel och inte inom ramen för artiklarna 9 och 12 i fördraget.

14 Svaren på den första och andra frågan blir således följande. En avgift som betecknas som en konsumtionsskatt och som läggs både på importerade och inhemska varor, men som i praktiken nästan uteslutande är tillämplig vad gäller importerade varor på grund av att den inhemska produktionen är ytterst begränsad, är inte en avgift med motsvarande verkan som en importtull i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i fördraget om den ingår i ett generellt internt avgiftssystem som systematiskt och enligt objektiva kriterier tillämpas på kategorier av varor, oberoende av dessa varors ursprung. Den har således karaktären av en intern skatt eller avgift i den mening som avses i artikel 95.

Den tredje frågan

15 Den nationella domstolens tredje fråga går ut på om den ifrågavarande skatten – för det fall att den skall betraktas som en intern skatt eller avgift – är förbjuden enligt artikel 95 andra stycket i den mån den kan antas skydda produktionen av andra frukter, särskilt typiskt inhemska frukter.

16 Det måste i detta hänseende först slås fast att domstolen genom dom denna dag i målet 184/85 Kommissionen mot Italien (Rec. 1987, s. 2013) har förklarat att "Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel

95 andra stycket i EEG-fördraget genom att ha infört och upprätthållit en konsumtionsskatt på färska bananer som gäller bananer med ursprung i andra medlemsstater, särskilt bananer från de franska utomeuropeiska departementen".

17 Domstolen har bedömt frågan om huruvida varorna är liknande, vilket är en förutsättning för att förbudet i artikel 95 första stycket skall vara tillämpligt, genom att dels ta hänsyn till ett antal objektiva kännetecken för de två varukategorierna, dvs. bananer och typisk italiensk dessertfrukt, t.ex. deras organoleptiska egenskaper och vattenhalt, dels till huruvida de två kategorierna av frukter kan anses tillgodose samma behov hos konsumenterna.

18 Domstolen har fastställt att de två varukategorierna uppvisar olika kännetecken, både vad gäller organoleptiska egenskaper och med hänsyn till deras förmåga att tillgodose samma behov hos konsumenterna. Domstolen har därför slagit fast att dessa två varukategorier inte är liknande varor i den mening som avses i artikel 95.

19 Om villkoret i artikel 95 första stycket om att det skall vara fråga om liknande varor inte är uppfyllt, är artikel 95 andra stycket, som domstolen framhållit i ovannämnda dom som meddelades idag, avsedd att omfatta alla former av indirekt skattemässig protektionism i fråga om varor som, utan att vara liknande varor i den mening som avses i artikel 95 första stycket, inte desto mindre delvis, indirekt eller potentiellt konkurrerar med varandra.

20 Denna bestämmelse har alltså det övergripande syftet att säkerställa skattemässig neutralitet och förhindra att en medlemsstat diskriminerar en vara som importeras från en annan medlemsstat genom att i sin nationella skattelagstiftning gynna inhemska varor och därigenom skapa hinder för den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna.

21 Domstolen har i ovannämnda dom fastställt att bananer erbjuder fruktkonsumenter ett alternativ. Bananer måste därför anses delvis konkurrera med andra frukter. Beskattningen av bananer får därför inte ha som verkan att indirekt skydda typisk italiensk dessertfrukt.

22 När det gäller frågan huruvida det skattesystem som infördes genom lag nr 986 är av protektionistisk karaktär fastställdes i samma dom att systemet kännetecknas av det faktum att den omtvistade konsumtionsskatten inte gäller de mest typiska inhemska frukterna. Att denna skatt är protektionistisk understryks av det faktum att den uppgår till 525 lire/kg, vilket motsvarar

nästan halva importpriset år 1985. Denna skillnad i beskattning påverkar marknaden för de ifrågavarande varorna genom att minska den möjliga konsumtionen av de importerade varorna.

23 Svaret på den tredje frågan blir således följande. Artikel 95 andra stycket i fördraget utgör hinder för att en konsumtionsskatt läggs på vissa importerade frukter om den kan antas skydda den nationella fruktproduktionen.

Den fjärde frågan

24 Den fjärde frågan går ut på om artikel 95 omfattar alla produkter med ursprung i medlemsstaterna, inklusive produkter från tredje land som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

25 Det är riktigt att artikel 95, till skillnad från ordalydelsen i artikel 9 i fördraget som uttryckligen avser varor med ursprung i tredje land som är i fri omsättning i medlemsstaterna, endast nämner varor "från andra medlemsstater". Det följer emellertid av domstolens fasta rättspraxis att artikel 95 första och andra styckena inom ramen för fördragets system utgör ett komplement till bestämmelserna om avveckling av tullar och avgifter med motsvarande verkan som tullar. De syftar till att säkerställa den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna under normala konkurrensförhållanden genom att avskaffa alla former av skydd som kan följa av att det tillämpas interna skatter eller avgifter som diskriminerar varor från andra medlemsstater. Artikel 95 skall alltså garantera att de interna skatterna eller avgifterna är helt neutrala vad avser konkurrensen mellan inhemska varor och varor som importeras från andra medlemsstater.

26 Artikel 95 kan inte tolkas på ett sätt som strider mot ovannämnda syfte. Enligt artikel 9.1 i fördraget skall gemenskapen grundas på en tullunion som skall omfatta all handel med varor och innefatta antagandet av en gemensam tulltaxa. Såsom domstolen har erinrat om i sin dom av den 15 december 1976 i målet 41/76 Donckerwolcke (Rec. 1976, s. 1921) skall, enligt artikel 9.2, de åtgärder som antas för att liberalisera handeln inom gemenskapen på samma sätt tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna och varor som är i fri omsättning i medlemsstaterna i enlighet med kraven i artikel 10. I detta hänseende fastställde domstolen att vad gäller den fria rörligheten för varor inom gemenskapen är varor som är i fri omsättning slutgiltigt och fullständigt likställda med varor med ursprung i medlemsstaterna.

27 I sin dom av den 1 juli 1969 i förenade målen 2 och 3/69 Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders (Rec. 1969, s. 211) fastställde domstolen att den tvingande effekten av förbuden i artiklarna 9 och 12 i fördraget är sådan att man genom fördraget, i syfte att undvika att förbuden kringgås genom olika tull- eller skatteförfaranden, har velat förhindra alla eventuella bristfälligheter vid genomförandet. Artikel 95 syftar till att täppa till de luckor som en skatteåtgärd skulle kunna orsaka i de fastställda förbuden.

28 Härav följer att om artikel 95 skulle tolkas så, att bestämmelsen inte skulle tillämpas på varor som är i fri omsättning skulle detta få följder som skulle strida mot såväl fördragets anda, så som denna kommer till uttryck i artiklarna 9 och 10, som dess system. Handelspolitiken gentemot tredje land omfattas nämligen av gemenskapens exklusiva behörighet, med förbehåll för de nödvändiga skyddsåtgärder som kan vidtas i enlighet med villkoren i artikel 115. Medlemsstaterna kan därför inte fortfarande ha möjlighet att lägga diskriminerande avgifter på varor från tredje land som är i fri omsättning.

29 Svaret på den fjärde frågan blir således följande. Artikel 95 i EEG-fördraget omfattar alla varor med ursprung i medlemsstaterna, inklusive varor från tredje land som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

30 Med hänsyn till svaret på den fjärde frågan är det inte nödvändigt att besvara den femte frågan.

Rättegångskostnader

31 De kostnader som har förorsakats Italiens regering och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 17 januari 1985 förts vidare av Tribunale di Milano – följande dom:

1) **En avgift som betecknas som en konsumtionsskatt och som läggs både på importerade och inhemska varor, men som i praktiken nästan uteslutande är tillämplig vad gäller importerade varor på grund av att den inhemska produktionen är ytterst begränsad, är inte en avgift med motsvarande verkan som en importtull i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i EEG-fördraget om den ingår i ett generellt internt avgiftssystem som systematiskt och enligt objektiva kriterier tillämpas på kategorier av varor, oberoende av dessa varors ursprung. Den har således karaktären av en intern skatt eller avgift i den mening som avses i artikel 95.**

2) **Artikel 95 andra stycket i EEG-fördraget utgör hinder för att en konsumtionsskatt läggs på vissa importerade frukter om den kan antas skydda den nationella fruktproduktionen.**

3) **Artikel 95 i fördraget omfattar alla varor med ursprung i medlemsstaterna, inklusive varor från tredje land som är i fri omsättning i medlemsstaterna.**

Galmot Kakouris O'Higgins Schockweiler Bosco

Koopmans Due Everling Bahlmann Joliet Rodríguez Iglesias

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 7 maj 1987.

P. Heim
Justitiesekreterare

Y. Galmot
Avdelningsordförande
tf. ordförande